

25 יולי 2004
עודכן 27/10/13
עודכן : 3/1/2016

הנחייה מס' 18
י/ב

הנחיות בטיחות להעתקת עצים

תהליכי העבודה בהנחיה זו נקבעו "כסיכון קביל" בכפוף להוראות הבטיחות שבהנחיה זו.

הערכת סיכונים

שקלול	חומרה				סבירות			
	4	3	2	1	4	3	2	1
6	4	3	2	1	4	3	2	1

הנחיות כלליות :

- א. לא יעבוד אדם בהעתקת עצים, אלא אם כן הודרך ע"י גורם מוסמך והוא בקי בכל תהליכי העבודה והבטיחות ומצב בריאותו תקין, ההדרכה תתועד ביומן העבודה.
- ב. העתקת עצים תעשה בעבודת צוות בלבד, צוות ימנה מינימום 2 עובדים.
- ג. אין לעסוק בהעתקת עצים בתנאי מזג אוויר קיצוניים: רוחות חזקות, גשם חזק, ברקים, סופות חול וכו'.
- ד. על ראש הצוות לוודא הימצאות ערכת עזרה ראשונה תקינה באתר העבודה ומלאי מי שתייה.
- ה. יש להקפיד על שימוש בציוד מגן אישי הנדרש בכל שלב משלבי העבודה:

קסדת בטיחות, משקפי מגן, כפפות עבודה, **נעלי בטיחות**, קרם הגנה על העור, **אפודי זיהוי**, כיסוי גוף מלא, כובע רחב שוליים וציוד מגן ייעודי לעוסקים בעבודות משור מכאני.
- ו. במידה ובמקום מועסק קבלן, אין להתערב בתהליכי העבודה של עובדי קבלן (נהג / מפעיל), אין לקשור או לעגון את גזע העץ ואין לכוון את העץ אל ומחוץ לבור.

לפני תחילת העבודה :

- א. לפני תחילת העבודה יש לערוך סקר סיכונים, יש למסור לעובדים כל מידע בדבר הסיכונים / מפגעים שנתגלו במהלך הסקר, במידת האפשר יש לסמן את הסיכונים הנראים לעין בשטח: בורות, מתלולים, גדרות, כבלים, עצמים בולטים וכדומה.
- ב. יש לוודא כי אזור העבודה ותוואי הובלת העצים נקי מתשתיות עיליות: חוטי חשמל, טלפון וכדומה ואזור חפירת הבורות נקי מתשתיות תת קרקעיות.
- ג. יש לוודא כי מסלול הנסיעה של הרכב המוביל מתאים ופנוי ממכשולים.
- ד. בהעתקת עצים באמצעות משאית עם מנוף יש לבדוק את רישיונות כלי הרכב, נהג, הרכב, מנוף, רישיון מפעיל למנוף, יש לוודא עם המפעיל כי המנוף, רצועות ההרמה ושאר אביזרי ההרמה מתאימים למשקל העצים.
- ו. בהובלת עצים על כבישי אספלט יש להשתמש במשאיות בעלות ארגז עם דפנות בלבד.
- ז. יש לערוך בדיקה של כל ציוד העבודה וציוד הבטיחות, אין להשתמש בציוד פגום.
- ח. יש להציב שילוט אזהרה והכוונה נייד לצד הדרך ובקרבת אתר העבודה.
- ט. יש לדווח על כל תקלה או פגם לאחראי הישיר.

עבודה בקרבת תשתיות חשמל, בזק, כבלים:

- א. לפני תחילת כל עבודת חפירה או חציבה בקרקע יש לתאם עם חב' חשמל, בזק, כבלים וכדומה את ביצוע העבודה, יש לוודא כי אין רשתות תת קרקעית בשטח העבודה ולקבל על כך אישור בכתב או על גבי התוכנית מהרשות הרלוונטית. (כבלי חשמל תת קרקעיים טמונים בדרך כלל בעומק 80 - 90 ס"מ מתחת לפני הקרקע ומכוסים בשכבת חול וסרט סימון, תווי רשת חשמל תת קרקעית מסומן בדרך כלל מעל לפני הקרקע בעמודונים ושילוט קטן בצבע אדום).
- ב. כאשר מתבצעות עבודות בסביבת רשת חשמל עלית נושאת מתח, יש לוודא מרחק מינימאלי של 3.25 מ' בכל שלבי העבודה בין העובדים לבין רשת החשמל.
- ג. כאשר מתבצעות עבודות עם כלי עבודה ידניים, כלים מכאניים, כלים הנדסיים או כל ציוד אחר בסביבת רשת חשמל עלית נושאת מתח יש לשמור מרחק מינימאלי של 3.25 מ' בין קצה הכלי, זרוע או ציוד אחר ורשת חשמל עלית בכל שלבי העבודה.
- ד. יש להפסיק מיד כל פעולה אשר במהלכה נתגלו כבלי חשמל עליים, על פני הקרקע או חפירה אשר במהלכה נתגלה כבל מכל סוג שהוא, סרט סימון או חול. במקרה זה, יש לגדר ולסמן את האזור המסוכן, להזהיר ולהרחיק כל אדם וליידע מייד את חברת החשמל, בזק, כבלים.
- ה. בשעת שריפה עם עשן סמיך אין לעבוד מתחת כבלי חשמל עם מתח גבוה.

במהלך העבודה:

- א. יש להקפיד כי ההנחיות והתקשורת המילולית יועברו בקל רם וברור.
- ב. בזמן הנפת העץ יש לוודא טווח בטיחות בין העובד על הקרקע ובין העץ, מרחק הבטיחות יהיה פעם וחצי מגובה העץ (כולל בית השורשים) ובתנאי שהמרחק לא יקטן מ- 5 מטרים לפחות ממרכז הגזע.
- ג. לפני עקירת העץ יש לערוך בדיקה חזותית ולהתחשב בכל גורמי הסיכון.
- ד. נפילת עצמים מגובה תלויה מיידית בקריאת אזהרה מוסכמת.
- ה. במהלך קשירת העץ להנפה אין לטפס על גזעים וענפים שאינם: חסונים, יציבים או שהמרחק ביניהם ובין חוטי חשמל קטן מ- 3.25 מטרים בנקודה הקרובה ביותר.
- ו. במהלך הנפת העץ אין לאחוז בגזע או בענפי העץ ואין לעמוד על בית השורשים.
- ז. יש לחבר את רצועת ההרמה לזרוע ההרמה באמצעות שקל בלבד, אין לחבר את הרצועה באופו ישיר אל וו מתקן ההרמה.
- ח. כיוון העץ על גבי המשאית ואל הבור יעשה על ידי קשירת חבל בצורה בטוחה לגזע העץ באורך של לא פחות מפעמיים גובה העץ ולא פחות מ- 3 מטרים מהגזע, לחילופין ניתן לכוון את העץ באמצעות במקל באורך 1.5 מטר לפחות בעל וו אחיזה.
- ט. במידה ובמהלך חפירת הבורות מתגלים כבלי חשמל תת קרקעיים או כל כבל אחר, יש לעצור מיד את הליך העבודה ולהזעיק את חברת החשמל.
- י. אין להתקרב לשפת הבור שלא לצורך.
- יא. לפני יציאת המשאיות מהשטח אל הכביש, יש להנחות את נהג המשאיות לנקות את לגלי המשאית הכפולים מאבנים העלולות "לעוף" במהלך הנסיעה על כביש. בשטח בוצי בו מתנהלת העתקת עצים, יש להנחות את נהג המשאית, לשטוף / לנקות, את הבוץ מהגלגלי כלי הרכב בנקודת העלייה לכביש האספלט.

- ל. בתהליך עקירה / נטיעה / כריתה בו נדרשת חסימת כביש, יש לתאם את חסימת /סגירת הכביש מבעוד מועד עם משטרת ישראל והחברה לכבישים (מע"צ) יש להציב במקום הכוונה ושילוט על פי הנחיית המשטרה בלבד.
על פי הנחיית המשטרה לא ניתן לסגור קטע כביש למשך פרק זמן העולה על 7 דקות.
- מ. יש לרכז את ציוד העבודה שאינו בשימוש במרחק סביר ובמקום שלא יהווה מכשול לעובדים.
- נ. במהלך השקיית העצים יש לוודא כי תנאי הקרקע יבשים ואין למשאית ההסקיה סכנת החלקה / שקיעה או התדרדרות.

בסיום העבודה:

- א. מיד עם סיום העבודה יש לכסות ולהדק את הבור.
ב. יש לוודא כי העץ הנטוע יציב.
ג. יש לסמן בורות שנשארו פתוחים.

* **בכל סוגיה יש לפנות למנהל הבטיחות טל' נייד – 050-7486633**

בברכה,

**אורי שמואלי
מנהל בטיחות ארצי**